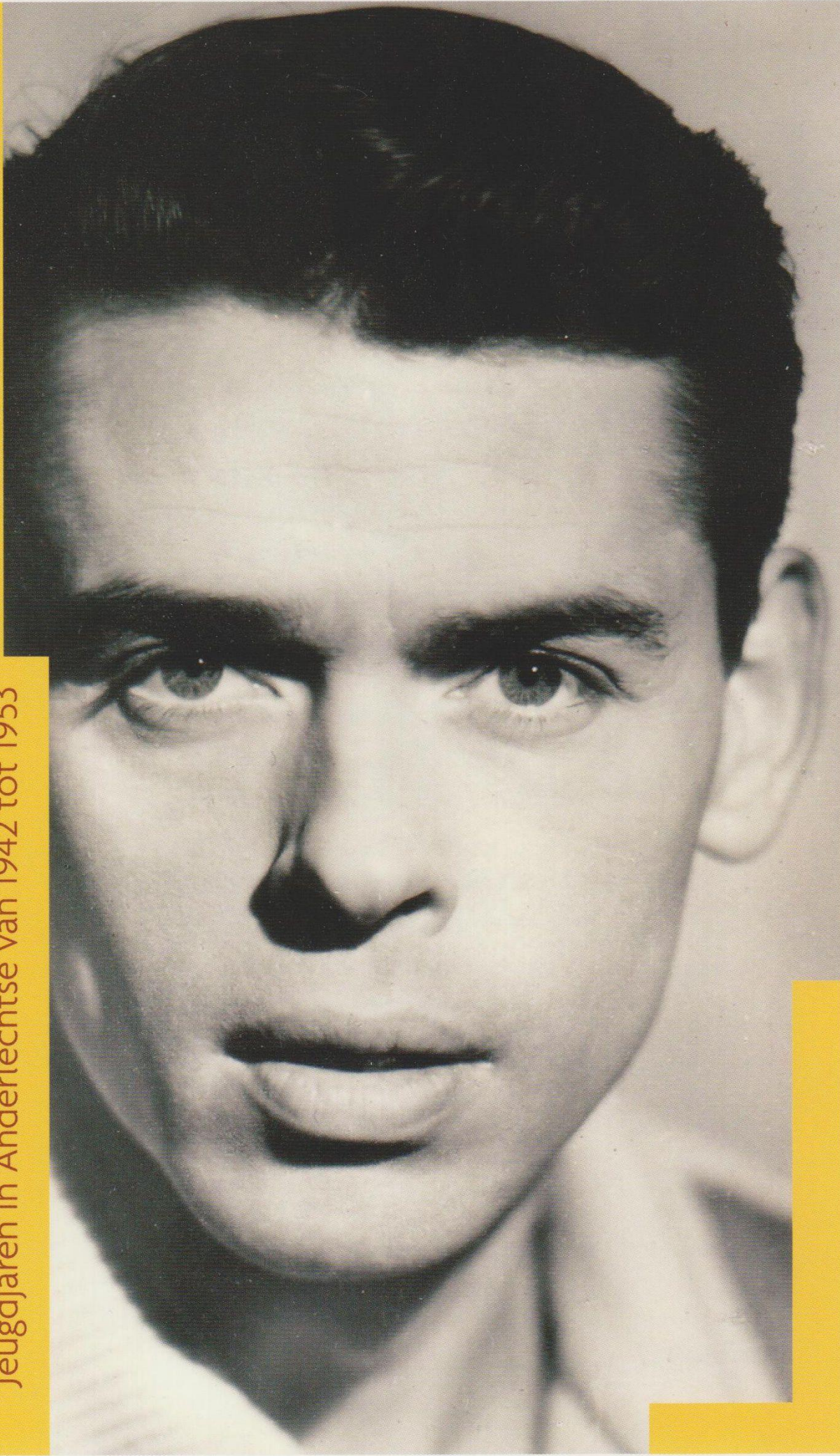

IN DE VOETSPOREN VAN JACQUES BREL IN ANDERLECHT

Toerisme Anderlecht

Jeugdijaren in Anderlechtse van 1942 tot 1953

Jacques Romain Georges Brel werd op 8 april 1929 in Schaarbeek geboren. Het werk van deze auteur, componist en zanger van Frans chanson is van een ongeëvenaarde poëzie en heeft bij heel wat generaties een diepe indruk nagelaten. Brel was ook musical- en filmacteur en regisseur. Hij overleed op 9 oktober 1978 in Bobigny in Frankrijk aan een longembolie. Via dit parcours wil ik het belang van deze kunstenaar met internationale faam beklemtonen, van wie het genie vandaag nog steeds evenveel gewaardeerd wordt als toen hij nog leefde. Elf jaar lang groeide hij als kind op in Anderlecht. Tijdens deze beslissende jaren trad hij voor het eerst op en besloot hij zijn leven aan het geschreven woord te wijden. Ontdek tijdens deze wandeling het universum van de jonge Jacques, treed in zijn voetsporen en laat enkele verzen en melodieën in uw geest weerklinken, met zijn typische mimiek in uw gedachten. Veel plezier!

ÉRIC TOMAS

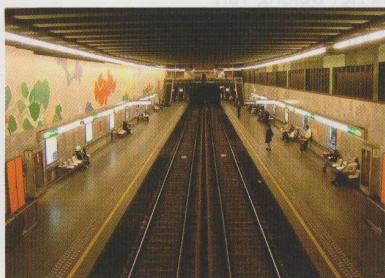
Burgemeester bevoegd voor Toerisme

FLANEREN DOOR ANDERLECHT

ANDERLECHTS EERBETOON

→ **Metrostation Jacques Brel**
Jules Graindorlaan - Ingehuuldigd in 1982.

Het metrostation bevindt zich aan de achterzijde van het voormalige kartonbedrijf Vanneste & Brel, nu in handen van Bois Watteau (voormalig etablissement Watteau). De jonge Brel bracht hier heel wat tijd door.

Het metrostation is versierd met de muurschildering «Coming up for air» van Maurice Wyckaert (Brussel, 1923 - Brussel, 1996), een kunstenaar geïnspireerd door de COBRA-beweging. Het werk is een lyrisch feest met zuivere kleuren. Men onderscheidt natuur en groen, een zomerlandschap, de zee, de hemel en kleurvlakken. Alle tonaliteiten worden in dit dynamische werk ingezet. We betreuren dat in het station niet naar Jacques Brel wordt verwezen.

EERSTE STAPPEN IN HET BEROEPSLEVEN

Kartonbedrijf Vanneste & Brel:
Verheydenstraat 18 - van 1947 tot 1953
(van 18 tot 24 jaar)

Armand Vanneste gaat in 1929 werken voor het kartonbedrijf, een familiezaak. In 1931 wordt Romain Brel, de vader van Jacques, vennoot van zijn schoonbroer Armand, de echtgenoot van Léontine, een van zijn zussen. Armand bezit 75% aandelen, Romain Brel heeft er 25%. Daarom heet het kartonbedrijf Vanneste & Brel en niet omgekeerd.

In 1947 werft de vader van Jacques Brel zijn 18-jarige zoon aan in de familiezaak, een verpakkingsbedrijf. Hij werkt zonder overtuiging voor de commerciële dienst maar ontwikkelt een passie voor tekst en speelt graag met woorden. Aan zijn broer Pierre vertelt hij: «Als ik een liedjestekst in gedachten heb, kan ik aan niets anders meer denken, ik ben volledig op dit lied geconcentreerd». In talrijke interviews gaf hij toe dat zijn job hem niet lag. Het leven werd hem eentonig. Tijdens deze periode blijft hij schrijven en bezoekt hij Brusselse cabarets.

In 1953 denkt hij ernstig over een nieuwe loopbaan na. In hetzelfde jaar neemt hij zijn eerste 78-toerenplaat op: «La Foire» en «Il y a». De artistiek leider van Philips ontdekt zijn talent en spoort hem aan om in Parijs zijn kansen te wagen. Jacques Brel verhuist het jaar daarop naar Parijs. Ondanks zijn succes is Jacques Brel steeds voor het kartonbedrijf blijven werken. Hij hoopte dat zijn bekendheid de firma vooruit zou helpen. Zijn familie bleef voor hem belangrijk

hoewel hij zijn broer niet meer zo vaak zag.

Op 9 oktober 1978 verneemt Pierre Brel via de radio dat zijn broer overleden is. Hij gaat niet naar de fabriek maar dicteert een nota die hij aan het personeel van het kartonbedrijf laat verdelen: «Jacques is dood. Laten we in ieders belang doen alsof hij er nog is». In 1987 zetten de families Vanneste en Brel een punt achter hun professionele activiteiten.

TRAM 33 EN FRITUUR EUGÈNE SPELEN EEN SLEUTELROL IN HET LIED “MADELEINE”

Tram 33
**op de Henri Reysquare, een straat
verder dan het ouderlijke huis.**

Deze tramlijn, die vandaag niet meer bestaat, reed tot het einde van de straat waarin het gezin woonde. Ongetwijfeld gebruikte Jacques Brel dit vervoermiddel vaak om van 1942 tot 1951 naar het centrum (zuid) af te zakken. De Henri Reysquare was toen een dorpje met wat voedingswinkels, een drogisterij, een apotheek, een schoenmaker, een garenwinkel en een krantenverkoper. De sfeer was er gemoedelijk, iedereen kende elkaar.

Deze tramlijn inspireerde hem in 1962 bij het schrijven van “Madeleine”.

*“Ce soir j’attends Madeleine,
On prendra le tram trente-trois,
Pour manger des frites chez Eugène,
enz.”*

De Henri Reysquare werd in 1934 aangelegd en is vandaag een oase van rust in de stad. Er staan zitbanken, omgeven door planten en bloemen. De hedendaagse straatlantaarns lijken op grote bomen en geven het plein een moderne sfeer. Het plein verwijst naar de jonge Brel: langs de muurtjes zijn de woorden van “Madeleine” in de blauwe steen langs de paadjes gegraveerd.

Frituur Eugène bevond zich op de Koloniale Veteranensquare, halfweg tussen het familiale verpakingsbedrijf en de ouderlijke woning.

Jacques Brel heeft steeds bevestigd dat de voornaam “Madeleine” slechts een voorwendsel was om dit lied te schrijven. In deze tekst verwerkt hij een teleurstelling in de liefde. Met dit lied sluit Brel in 1966 zijn laatste voorstelling in het Paleis voor Schone Kunsten af.

© Grootclaes

Ouderlijk huis

Jacques Mannestraat 7 – van 1942 tot 1951 (van 13 tot 22 jaar)

Jacques Brel is 13 jaar oud wanneer zijn gezin naar Anderlecht verhuist. In 1942 loopt hij school in het college Saint-Louis. Hoewel hij geen uitmuntende leerling was, werd zijn zeer persoonlijke pen op prijs gesteld.

In 1944 zet Jacques Brel op 15-jarige leeftijd zijn eerste stappen op het podium in het kader van een theatervoorstelling in het college.

In 1945 verslindt hij op zijn 16de de boeken van Jules Verne en Jack London.

In 1946 is Jacques Brel 17. Hij wordt lid van de katholieke jeugdbeweging "La Franche cordée", waar hij concerten en spektakels organiseert. Voor het eerst zingt hij met zijn gitaar voor een publiek.

In deze jeugdbeweging ontmoet hij zijn echtgenote Thérèse Michielsens (geboren in 1926), die hij liefkozend Miche noemt.

Jacques Brel en Miche trouwen op 1 juni 1950. In december 1951 wordt hun eerste dochter Chantal (1951-1999) geboren.

Jacques Brel verlaat Anderlecht op 22-jarige leeftijd. Hij verhuist naar de Brigade Pironlaan 29 in Molenbeek, niet ver van het kartonbedrijf Vanneste & Brel waar hij nog steeds werkt. In 1953 wil hij professioneel zanger worden en waagt hij zijn kans in Parijs. Hij krijgt nog twee dochters: France (1953) en Isabelle (1958).

Romain Brel (1883-1964) en Lisette Van Adorp (1896-1964), de ouders van Jacques Brel, woonden tot aan hun dood in 1964 in Anderlecht.

Na hun overlijden wordt het huis bewoond door Pierre, de broer van Jacques, en zijn vrouw Marie-Jeanne. Na hun scheiding bleef Marie-Jeanne nog een tijdje in het huis wonen. Daarna bewoonden mensen buiten de familie Brel het huis.

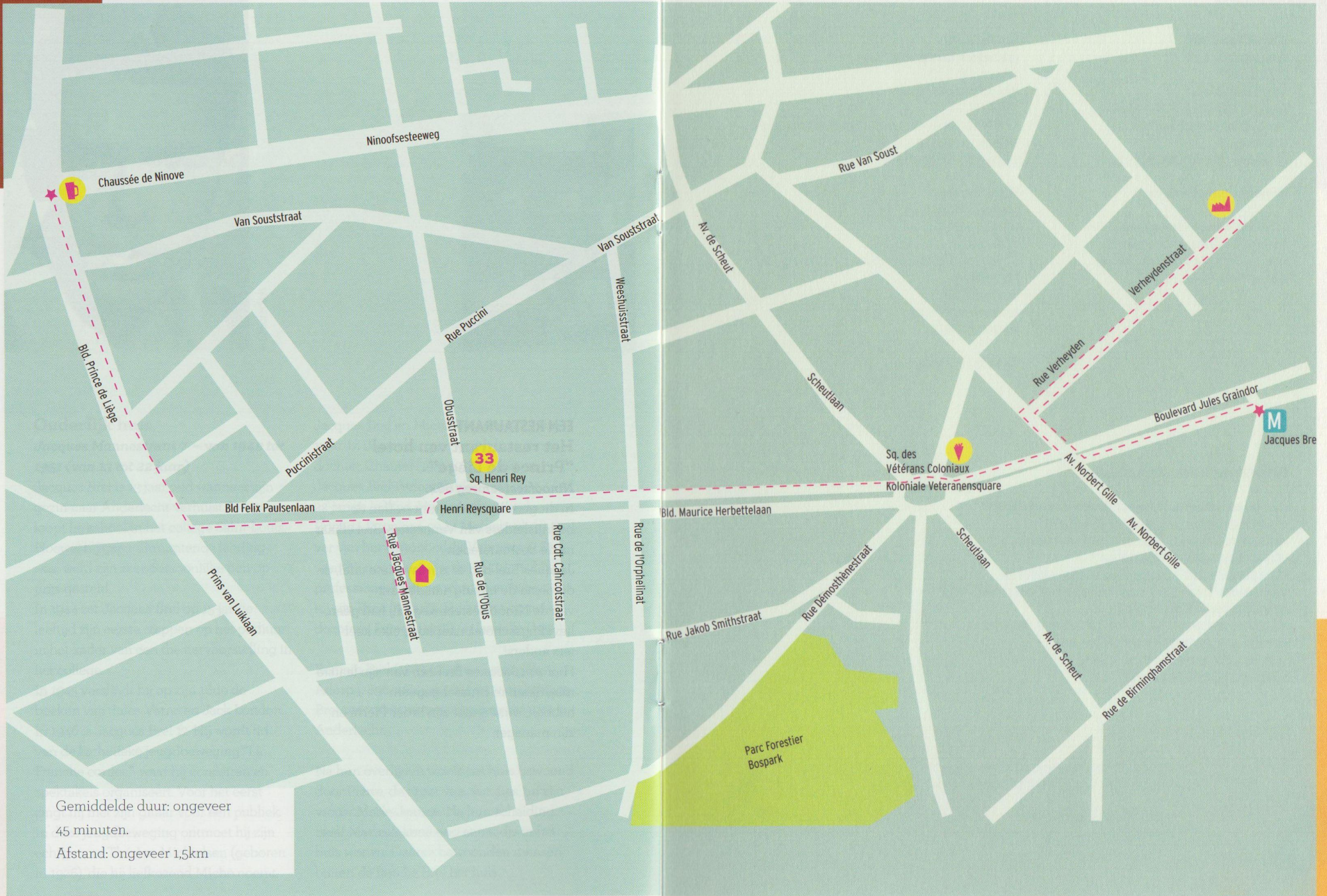
EEN RESTAURANT Het restaurant van hotel "Prince de Liège"

Ninoofsesteenweg 664.

In dit gezellige restaurant troffen de bedrijfsleiders van Vanneste & Brel elkaar na de bestuursraden.

Jacques Brel had er zijn favoriete tafel, de derde na de ingang aan de kant van de Ninoofsesteenweg. Hij had geen lievelingsschotel, naar koos elke keer iets anders!

Hier zou Jacques Brel een van zijn laatste maaltijden in Brussel gegeten hebben, samen met zijn broer Pierre en zijn manager.

Gemiddelde duur: ongeveer
45 minuten.
Afstand: ongeveer 1,5km

Dienst Toerisme

Kapelaanstraat 1-7
1070 Brussel
Tel.: 02.526.83.65
toerisme@anderlecht.irisnet.be
www.anderlecht.be (rubriek
toerisme)
Facebook : Tourism Anderlecht

Vertaling : Jonathan Brys

Dank aan Anderlechtensia vzw,
Ginette De Corte en De Swaene
vzw, Myriam Van Varenbergh voor
de waardevolle informatie.

Rondleidingen:
Anderlechtensia vzw

Ginette De Corte
Van Souststraat 536/6
1070 Brussel
T : 0497.62.85.75 voor rondleidingen in het Frans
ginettedecorte@gmail.com
www.anderlechtensia.be

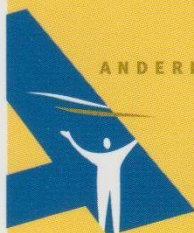
Klare Lijn vzw

Elisabeth Kubiak
Dorpsstraat 40
1070 Brussel
T : 0493 50 40 60 voor geleide bezoeken in het
Nederlands,
Frans en Engels
e.kubiak@scarlet.be
www.klarelijn.be

Verkoopprijs 1 euro

Beschikbaar in dezelfde collectie:

- «In de voetsporen van Maurice Carême in Anderlecht»
- «In de voetsporen van Lismonde in Anderlecht»
- «In de voetsporen van Nadine Monfils in Anderlecht»
- «Kunst in de Anderlechtse metro»
- «De collegiale Sint-Pieter-en-Guido, stap voor stap»
- «De muurschilderingen van de collegiale Sint-Pieter-en-Guido»
- «Prachtige sgraffiti in Anderlecht»
- «Geef ons een muur! Dubrunfaut en Collier in Anderlecht»
- «Graffiti in Anderlecht en de Hall of Fame»
- «Het historische centrum van Anderlecht»
- «De 11 musea van Anderlecht»

Op initiatief van Eric Tomas, burgemeester bevoegd voor Toerisme,
met de steun van het schepencollege van Anderlecht.

Gemeentelijke editie 2014
Coördinator: Annick Dedobbeleer

V.U.: MARCEL VERMEULEN, RAADSPLEIN 1, 1070 ANDERLECHT

